

Annex 2. Formulació i nomenclatura inorgànica i orgànica

Qüestions i problemes pàg. 274

1. Formuleu els elements següents:

a) carboni	f) argent	k) nitrogen
b) ozó	g) àtom de sodi	l) or
c) ferro	h) iode	m) argó
d) hidrogen	i) tetrafòsfor	n) clor
e) oxigen	j) heli	o) xenó

a) C; b) O₃; c) Fe; d) H₂; e) O₂; f) Ag; g) Na; h) I₂; i) P₄; j) He; k) N₂; l) Au; m) Ar; n) Cl₂; o) Xe

2. Un element *M* forma ions positius M^{2+} . A quin possible grup de la taula periòdica pertany?

Als alcalinoterris.

3. Formuleu correctament les fórmules incorrectes i anomeu-les segons la nomenclatura sistemàtica i stock.

a) H ₃ Al	d) SnH ₄	g) RbH ₃	j) H ₃ Ga
b) HNa	e) BaH ₂	h) CsH	k) H ₄ Mg
c) FeH ₃	f) OrH ₃	i) CaH ₂	l) KH

- a) AlH₃ trihidrur d'alumini / hidrur d'alumini
 b) NaH hidrur de sodi
 f) AuH₃ trihidrur d'or / hidrur d'or(III)
 g) RbH hidrur de rubidi / hidrur de rubidi
 j) GaH₃ trihidrur de gal·li / hidrur de gal·li
 k) MgH₂ dihidrur de magnesi / hidrur de magnesi

4. L'amoniac és una substància emprada com a netejador domèstic. Formuleu-lo i anomeu-lo segons la nomenclatura sistemàtica.

NH₃; trihidrur de nitrogen / hidrur de nitrogen(III)

5. Sabem que un element té tendència a formar ions negatius X⁻. A quin grup de la taula periòdica pertany?

Als halògens.

6. Si tenim un element en estat natural i és un gas monoatòmic, podem afirmar que és un gas noble?

Sí.

7. Formuleu els compostos següents:

a) silà	d) tetrahidrur d'estany
b) hidrur de magnesi	e) fosfina
c) hidrur de germani(III)	f) hidrur de coure(II)

- a) SiH₄
 b) MgH₂
 c) GeH₃
 d) SnH₄
 e) PH₃
 f) CuH₂

8. Indiqueu si són certes o falses les afirmacions següents:

- a) En els hidrurs, el nombre d'oxidació del H és +1.
 b) El clor, l'oxigen i el brom, en estat natural, són gasos monoatòmics.

- c) En un compost, l'element amb nombre d'oxidació negatiu, l'escrivim primer.
 d) Per anomenar un compost, se cita en primer lloc l'últim element escrit.
 e) En els hidròxids, només hi ha un àtom de l'element amb nombre d'oxidació negatiu, ja que l'hidrogen actua amb nombre d'oxidació +1.

- a) Fals.
 b) Fals, són diatòmics.
 c) Fals, s'escriu l'últim.
 d) Cert.
 f) Cert.

9. Formuleu i anomeneu els hidròxids corresponents del grup dels halògens i calcògens.

Halògens:	HF	fluorur d'hidrogen
	HCl	clorur d'hidrogen
	HBr	bromur d'hidrogen
	HI	iodur d'hidrogen
Calcògens:	H ₂ S	sulfur d'hidrogen
	H ₂ Se	selenur d'hidrogen
	H ₂ Te	tel·lur d'hidrogen

10. Un dels verins preferits pels guionistes de cinema és l'arsènic, encara que en realitat es tracta del compost As₂O₃. Anomeneu-lo correctament.

Triòxid de diarsènic

11. Entre les fórmules següents, n'hi ha d'incorrectes. Formuleu-les i anomeneu-les correctament.

- a) ONa   d) AgO₂   g) NiO   j) Sn₂O₄
 b) Al₂O₃   e) KO₂   h) Li₂O   k) Hg₃O₂
 c) SrO   f) Ge₂O₄   i) La₂O₃   l) BaO₂

- a) Na₂O òxid de sodi
 b) òxid d'alumini / triòxid de dialumini
 c) òxid d'estronci
 d) Ag₂O òxid de plata
 e) K₂O òxid de potassi
 f) GeO₂ òxid de germani(IV)
 g) òxid de níquel(II)
 h) òxid de liti
 i) triòxid de lantani
 j) SnO₂ òxid d'estany(IV) / diòxid d'estany
 k) Hg₂O, HgO / òxid de mercuri(I), òxid de mercuri(II)
 l) peròxid de bari

12. Completeu la taula formulant i anomenant els compostos que formen els ions següents:

	Cl ⁻	Br ⁻	N ³⁻	O ²⁻	F ⁻	S ²⁻	Se ²⁻	B ³⁻
Na ⁺	NaCl	NaBr	Na ₃ N	Na ₂ O	NaF	Na ₂ S	Na ₂ Se	Na ₃ B
Al ³⁺	AlCl ₃	AlBr ₃	AlN	Al ₂ O ₃	AlF ₃	Al ₂ S ₃	Al ₂ Se ₃	AlB
Ca ²⁺	CaCl ₂	CaBr ₂	Ca ₃ N ₂	CaO	CaF ₂	CaS	CaSe	Ca ₃ B ₂
Cu ²⁺	CuCl ₂	CuBr ₂	Cu ₃ N ₂	CuO	CuF ₂	CuS	CuSe	Cu ₃ B ₂
Ag ⁺	AgCl	AgBr	Ag ₃ N	Ag ₂ O	AgF	Ag ₂ S	Ag ₂ Se	Ag ₃ B
Sn ⁴⁺	SnCl ₄	SnBr ₄	Sn ₃ N ₄	SnO ₂	SnF ₄	SnS ₂	SnSe ₂	Sn ₃ B ₄
Cs ⁺	CsCl	CsBr	Cs ₃ N	Cs ₂ O	CsF	Cs ₂ S	Cs ₂ Se	Cs ₃ B

Els anomenarem de la següent manera:

NaCl: clorur de sodi

NaBr: bromur de sodi

Na_3N : nitrur de sodi
 Na_2O : òxid de sodi
 NaF : fluorur de sodi
 Na_2S : sulfur de sodi
 Na_2Se : selenur de sodi

13. Un dels gasos contaminants presents en l'atmosfera és el monòxid de carboni. Formuleu-lo.

CO

14. La composició del quars és fonamentalment diòxid de silici. Formuleu-lo.

SiO_2

15. Són certes les afirmacions següents?

- a) És aconsellable anomenar anhídrids els òxids dels no-metalls.
 b) En els òxids, el nombre d'oxidació de l'oxigen és -2 ; per tant, l'escriurem a la dreta de la fórmula.
 c) L'ió hidròxid és OH^- .

- a) Fals.
 b) Cert.
 c) Cert.

16. Completeu la taula següent formada per compostos pseudobinaris:

<i>Fórmula</i>	<i>Nom sistemàtic</i>	<i>Nom stock</i>
$\text{Pt}(\text{OH})_2$	dihidròxid de platí	hidròxid de platí(II)
$\text{Bi}(\text{OH})_3$	trihidròxid de bismut	hidròxid de bismut(III)
$\text{Ba}(\text{CN})_2$	dicianur de bari	cianur de bari
$\text{Co}(\text{OH})_3$	trihidròxid de cobalt	hidròxid de cobalt(III)
SrO_2	peròxid d'estronci	peròxid d'estronci
$\text{Sb}(\text{OH})_3$	trihidròxid d'antimoni	hidròxid d'antimoni(III)
Na_2O_2	peròxid de sodi	peròxid de sodi
$\text{Zr}(\text{OH})_4$	tetrahidròxid de zirconi	hidròxid de zirconi
KNH_2	amidur de potassi	amidur de potassi
Li_2O_2	peròxid de liti	peròxid de liti
$\text{Mn}(\text{OH})_2$	dihidròxid de manganès	hidròxid de manganès(II)
$\text{Be}(\text{CN})_2$	cianur de beril·li	cianur de beril·li
$\text{Hg}(\text{OH})_2$	dihidròxid de mercuri	hidròxid de mercuri(II)

17. L'aigua oxigenada és un peròxid emprat com a antisèptic d'ús domèstic. Sabríeu formular-la?

H_2O_2

18. En els oxoàcids del 2n període, quants àtoms d'oxigen hi ha com a màxim? I en els del 3r?

- a) Tres
 b) Quatre

19. Formuleu els àcid següents i els corresponents anions, tot indicant-ne el nom:

- a) àcid nítric   e) àcid bòric   i) àcid silícic
 b) àcid carbònic   f) àcid clorós   j) àcid nítrós
 c) àcid sulfúric   g) àcid perclòric   k) àcid metasilícic
 d) àcid sulfurós   h) àcid hipoclorós   l) àcid fosfínic

a) HNO_3 ; $\text{NO}_3^- \rightarrow$ nitrat

- b) H_2CO_3 ; CO_3^{2-} → carbonat
 c) H_2SO_4 ; SO_4^{2-} → sulfat
 d) H_2SO_3 ; SO_3^{2-} → sulfit
 e) H_3BO_3 ; BO_3^{3-} → borat
 f) HClO_2 ; ClO_2^- → clorit
 g) HClO_4 ; ClO_4^- → perclorat
 h) HClO ; ClO^- → hipoclorit
 i) H_4SiO_4 ; SiO_4^{4-} → silicat
 j) HNO_2 ; NO_2^- → nitrit
 k) H_2SiO_3 ; SiO_3^{2-} → metasilicat
 l) H_3PO_2 ; PO_2^{3-} → hipofosfit

20. Completeu escrivint i anomenant els compostos formats pels ions següents:

	NO_3^-	CO_3^{2-}	SiO_4^{4-}	BO_3^{3-}	PO_4^{3-}
Li^+	LiNO_3	Li_2CO_3	Li_4SiO_4	Li_3BO_3	Li_3PO_4
Mg^{2+}	$\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$	MgCO_3	Mg_2SiO_4	$\text{Mg}_3(\text{BO}_3)_2$	$\text{Mg}_3(\text{PO}_4)_2$
Co^{3+}	$\text{Co}(\text{NO}_3)_3$	$\text{Co}_2(\text{NO}_3)_3$	$\text{Co}_4(\text{SiO}_4)_3$	CoBO_3	CaPO_4
Ni^{2+}	$\text{Ni}(\text{NO}_3)_2$	NiCO_3	Ni_2SiO_4	$\text{Ni}_3(\text{BO}_3)_2$	$\text{Ni}_3(\text{PO}_4)_2$

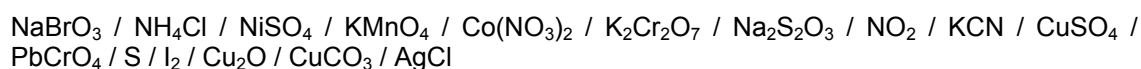
	SO_4^{2-}	ClO_3^-	ClO_4^-	BrO^-	SeO_3^{2-}
Li^+	Li_2SO_4	LiClO_3	LiClO_4	LiBrO	Li_2SeO_3
Mg^{2+}	MgSO_4	$\text{Mg}(\text{ClO}_3)_2$	$\text{Mg}(\text{ClO}_4)_2$	$\text{Mg}(\text{BrO})_2$	MgSeO_3
Co^{3+}	$\text{Co}_2(\text{SO}_4)_3$	$\text{Co}(\text{ClO}_3)_3$	$\text{Co}_4(\text{ClO}_4)_3$	$\text{Co}(\text{BrO})_3$	$\text{Co}_2(\text{SeO}_3)_3$
Ni^{2+}	NiSO_4	$\text{Ni}(\text{ClO}_3)_2$	$\text{Ni}(\text{ClO}_4)_2$	$\text{Ni}(\text{BrO})_2$	NiSeO_3

21. Tant el marbre com la pedra calcària estan formats per carbonat de calci. Formuleu-los.

22. Formuleu les expressions entre parèntesis del text següent:

Moltes de les substàncies que veieu en el laboratori, les podem distingir pel color: el (bromat de sodi) és incolor, el (clorur d'amoní) és blanc, el (sulfat de níquel(II)) és de color verd, el (permanganat de potassi), violat, el (nitrat de cobalt), vermell, el (dicromat de potassi), taronja, el (tiosulfat de sodi), incolor, el (diòxid de nitrogen) és un gas marronós, el (cianur de potassi) és un verí incolor, el (sulfat de coure) és de color blau turquesa, el (cromat de plom(II)) és de color groc, el (sofre) també és groc, el (iode gasós) és violeta, (l'òxid de coure(I)) és vermell, el (carbonat de coure(II)) és verd i el (clorur d'argent) és un sòlid blanc.

23. El nostre entorn interestel·lar es motiu d'estudi per poder comprendre millor la formació de vida en el nostre planeta. Queden moltes incògnites per resoldre, però s'han trobat espècies químiques, com ara: H_2 , CO , OH^- , H_2O , SiO , SiC , NH_3 . Sabríeu anomenar-les?

Hidrogen / monòxid de carboni / ió hidroxil / aigua / òxid de silici / carbur de silici / amoníac

24. Per què els oxoàcids del nitrogen i del clor no tenen hidrogensals?

Perquè només tenen un hidrogen.

25. Segur que heu vist un castell de focs, però sabríeu formular alguns dels seus components? Intenteu-ho.

Es poden distingir diferents constituents de les mesclures pirotècniques.

— Substàncies que aporten oxigen perquè es puguin inflamar els combustibles. Per exemple, els nitrats de sodi, de potassi i d'estronci; els clorats i perclorats de potassi (sensibles a friccions).

— Combustibles com el carbonat d'estronci, magnesi, sofre i carbó.

—Substàncies responsables de la coloració en forma de sals de metall com el sodi en el nitrat de sodi (color groc), o en forma de metall en pols com pot ser l'alumini, magnesi, zinc, titani, ferro (color daurat i roig).

— NaNO_3 , KNO_3 , $\text{Sr}(\text{NO}_3)_2$, KClO_3 i KClO_4 .

— SrCO_3 , MgCO_3 , S i carbó.

— NaNO_3 , Al, Mg, Zn, Ti i Fe.

26. Anomeneu:

MnS_2 : sulfur de manganès(II)

PbO : òxid de plom(II)

Na_2CO_3 : carbonat de sodi

FeI_3 : iodur de ferro(III)

MnO_4^{2-} : ió manganat

$\text{Fe}(\text{CN})_3$: cianur de ferro(III)

V_2S_5 : pentasulfur de divanadi

CO_2 : diòxid de carboni

CsBrO_4 : perbromat de cesi

CdCl_2 : clorur de cadmi

$\text{H}_3\text{PS}_3\text{O}$: àcid tritiofosfòric

AlH_3 : hidrur d'alumini

KCl : clorur de potassi

BeH_2 : hidrur de beril·li

H_2SO_4 : àcid sulfúric

Ti_2O_3 : òxid de titani(III)

As_2Se_3 : selenur d'arseni(III)

Rb_2O_2 : peròxid de rubidi

MgO : òxid de magnesi

H_2Se : àcid selenhídric

$\text{Pd}(\text{NO}_3)_2$: nitrat de pal·ladi(II)

HBr : bromur d'hidrogen

$\text{Ca}(\text{H}_2\text{BO}_3)_2$: hidrogenborat de calci

BeS_2O_5 : disulfid de beril·li

FeBr_3 : bromur de ferro(III)

SrO : òxid d'estronci

HClO : àcid hipoclorós

SnO_2 : òxid d'estany(IV)

FeSO_3 : sulfit de ferro(II)

HgH_2 : hidrur de mercuri(II)

Br_2 : brom

BaS : sulfur de bari

H_3PO_4 : àcid fosfòric

K_2CrO_4 : cromat de potassi

Cs_3N : nitrur de cesi

CaCrO_4 : cromat de calci

Co_2O_3 : òxid de cobalt(III)

LiH : hidrur de liti

ZnCl_2 : clorur de zinc

CsH : hidrur de cesi

$\text{Zn}(\text{OH})_2$: hidròxid de zinc

CsNO_2 : nitrit de cesi

AgCN : cianur de plata

$\text{Pb}(\text{OH})_2$: hidròxid de plom(II)

NaOH : hidròxid de sodi

$\text{Ca}(\text{OH})_2$: hidròxid de calci

$\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_7$: àcid disulfúric

NH_4Cl : clorur d'amoni

AsH_3 : hidrur d'arsènic(III)

SnI_4 : iodur d'estany(IV)

Cr_2S_3 : sulfur de crom(III)

Fe_2O_3 : òxid de ferro (III)

Li_2O_2 : peròxid de liti

$\text{Ba}(\text{ClO}_2)_2$: clorit de bari
 NaH : hidrur de sodi
 PbI_4 : iodur de plom(IV)
 NaHSO_4 : hidrogensulfat de sodi
 CaS : sulfur de calci
 CCl_4 : tetraclorur de carboni
 HBrO : àcid hipobromós
 SiO_4^{4-} : ió ortosilicat
 KH_2PO_4 : dihidrogenfosfat de potassi
 HIO : àcid hipoiodós
 AlPO_3 : fosfit d'alumini
 NO_2^- : ió nitrit
 H_2SeO_4 : àcid selènic
 $\text{H}_3\text{BS}_2\text{O}$: àcid ditiobòric
 NO_2 : diòxid de nitrogen
 AuH_3 : hidrur d'or(III)
 Hg_2O_2 : peròxid de mercuri(I)
 NiH_3 : hidrur de níquel(III)
 $\text{H}_3\text{PS}_3\text{O}$: àcid tritiofosfòric
 HMnO_4 : àcid permangànic
 NH_4OH : hidròxid d'amoni
 Cs_2O_2 : peròxid de cesi
 SnCl_4 : clorur d'estany(IV)
 H_2CO_3 : àcid carbònic
 $\text{Ca}(\text{HSO}_3)_2$: hidrogensulfit de calci
 SrS : sulfur d'estronci
 $\text{Ba}(\text{ClO}_3)_2$: clorat de bari
 $\text{H}_4\text{P}_2\text{O}_7$: àcid difosfòric
 $\text{Cu}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$: dicromat de coure(I)
 H_2S : àcid sulfhídric
 H_2SO_5 : àcid peroxosulfúric
 $\text{Co}_3(\text{PO}_4)_2$: fosfat de cobalt(II)
 Na_2O_2 : peròxid de sodi
 SnO : òxid d'estany(II)
 V_2Se_5 : pentaselenur de divanadi
 HClO_2 : àcid clorós
 FeO : òxid de ferro(II)

27. Formuleu:

Diiodur de plom: PbI_2
 Nitrat de calci: $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$
 Selenur de potassi: K_2Se
 Nitru d'alumini: AlN
 Hidrur d'estany(II): SnH_2
 Àcid sulfhídric: H_2S
 Sulfur de wolframi(VI): WS_3
 Pentasulfur de divanadi: V_2S_5
 Hidròxid de bari: $\text{Ba}(\text{OH})_2$
 Bromur de platí(II): PtBr_2
 Àcid carbònic: H_2CO_3
 Sulfur de zinc: ZnS
 Hidròxid d'amoni: NH_4OH
 Triòxid de diferro: Fe_2O_3
 Clorur de coure(II): CuCl_2
 Àcid perclòric: HClO_4
 Hidrur de sodi: NaH
 Carbur de beril·li: Be_2C
 Triòxid de sofre: SO_3
 Fosfina: PH_3
 Fluorur de calci: CaF_2
 Hidròxid de ferro(III): $\text{Fe}(\text{OH})_3$
 Àcid clorhídric: HCl

Òxid de magnesi: MgO
 Hidrur de liti: LiH
 Bromur de cadmi: CdBr₂

Qüestions i problemes pàg. 295

1. El gas natural que arriba a les nostres llars és una mescla amb la composició següent: 69% de metà, 15% de propà, 3% d'età, 1% de butà, 10% de diòxid de carboni, 1% de sulfur d'hidrogen i 1% de nitrogen. Sabríeu formular tots aquests gasos?

CH₄, C₃H₈, C₂H₆, C₄H₁₀, CO₂, H₂S i N₂

2. Com es classifiquen els hidrocarburs segons el tipus d'unió? Poseu un exemple de cada tipus.

Alcans (unió simple): metà, butà, ...
 Alquens (unió doble): etè, propè, ...
 Alquins (unió triple): acetilè o etí, propí, ...

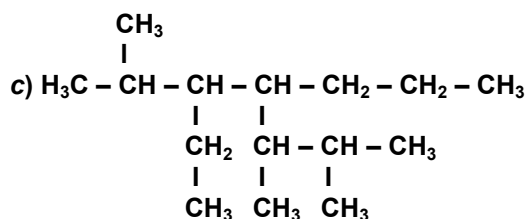
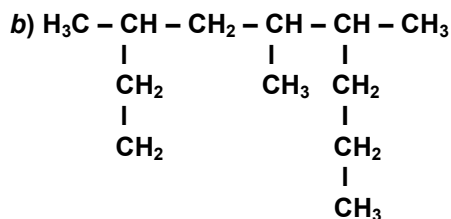
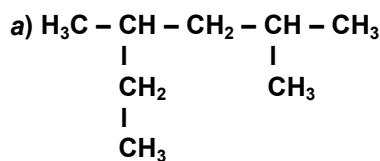
3. Completeu la taula d'hidrocarburs següent:

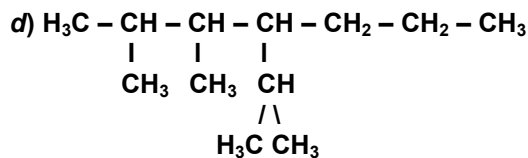
Nombre d'àtoms de carboni	Nom	Fórmula semidesenvolupada	Fórmula molecular
4	butà	CH ₃ – (CH ₂) ₂ – CH ₃	C ₄ H ₁₀
7	heptà	CH ₃ – (CH ₂) ₅ – CH ₃	C ₇ H ₁₆
3	propà	CH ₃ – CH ₂ – CH ₃	C ₃ H ₈
5	pentà	CH ₃ – (CH ₂) ₃ – CH ₃	C ₅ H ₁₂
9	nonà	CH ₃ – (CH ₂) ₇ – CH ₃	C ₉ H ₂₀
10	deca	CH ₃ – (CH ₂) ₈ – CH ₃	C ₁₀ H ₂₂
2	età	CH ₃ – CH ₃	C ₂ H ₆
3	propà	CH ₃ – CH ₂ – CH ₃	C ₃ H ₈

4. Formuleu el 2-metilheptadecà compost que actua com a atraient sexual de la mosta tse-tse.

(CH₃)₂ – CH₂ – (CH₂)₁₄ – CH₃

5. Anomeneu els compostos següents:

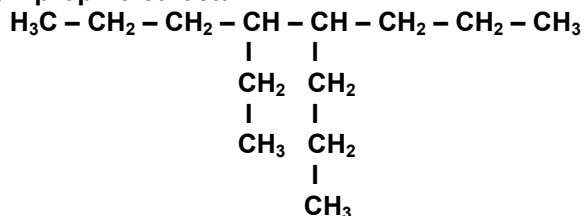

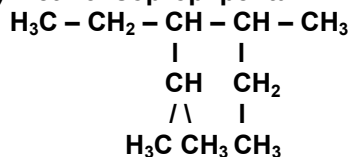
- a) 2,4-dimetilhexà
 b) 3,5,6-trimetilnonà
 c) 3-etil-2,5,6-trimetil-4-propilheptà
 d) 2,3-metil-4-isopropilheptà

6. Indiqueu si són correctes o incorrectes els noms dels hidrocarburs següents:

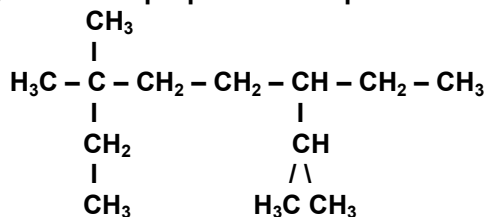
a) 4-propil-5-etiloctà

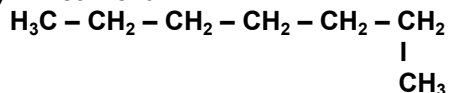
b) 2-etil-3-isopropilpentà

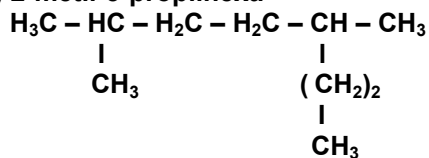
c) 2-etil-5-isopropil-2-metilheptà

d) 1-metilhexà

e) 2-metil-5-propilhexà

- a) 4-etil-5-propiloctà
 b) 3-metil-4-isopropilhexà
 c) 3-etil-2,6,6-trimetiloctà
 d) heptà
 e) 2,5-dimetiloctà

7. Formuleu: 3-etil-2-metilpentà

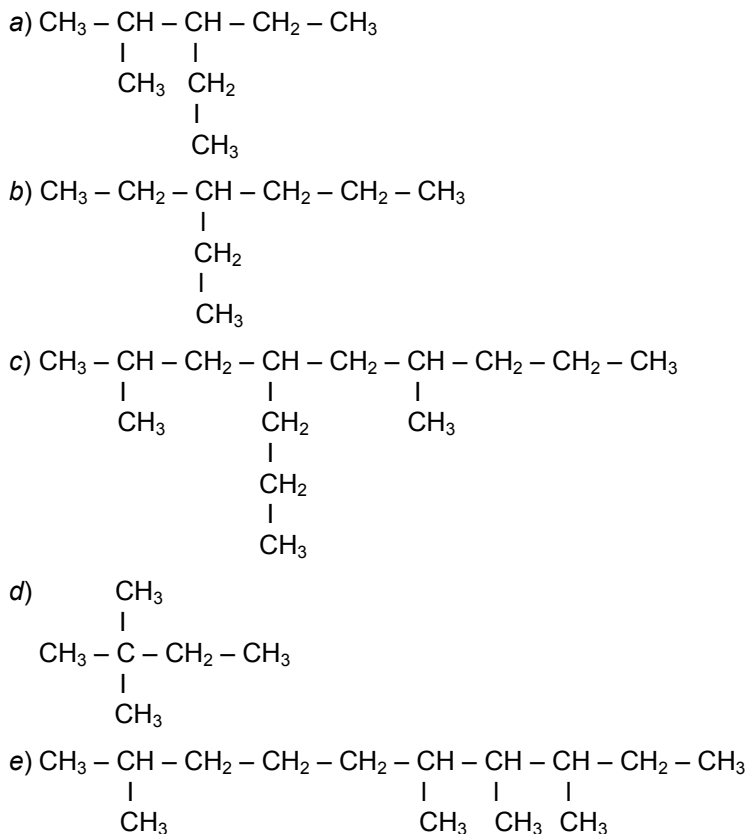
3-etilhexà

2,6-dimetil-4-propilnonà

2,2-dimetilbutà

2,6,7,8-tetrametildecà

8. Indiqueu quines de les següents afirmacions són certes:

- En un alquè hi ha com a mínim una unió triple entre dos àtoms de carboni.
- Els alcans són hidrocarburs amb unions senzilles.
- Els alquins són hidrocarburs alifàtics i insaturats.
- Un hidrocarbur cíclic no pot tenir unions dobles ni triples.

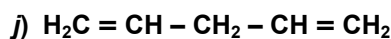
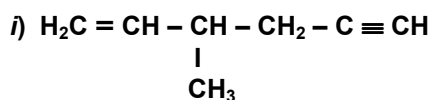
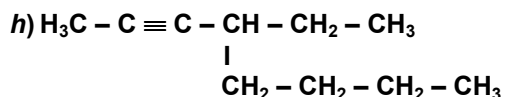
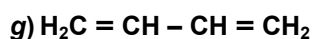
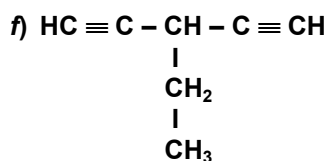
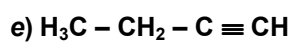
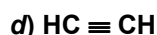
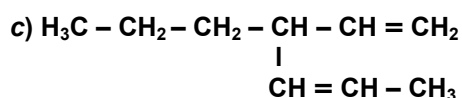
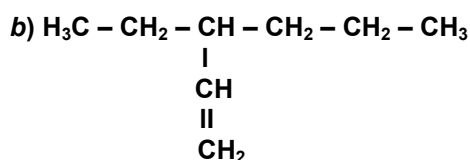
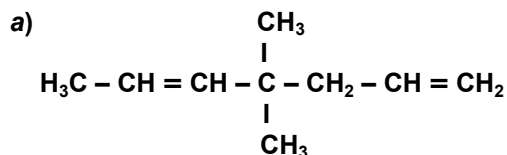
- a) Fals
b) Cert
c) Cert
d) Fals

9. Completeu la taula següent:

Nom	Fórmula semidesenvolupada
etilè o etè	$\text{CH}_2 = \text{CH}_2$
propè	$\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_3$
2-pentè	$\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
2-butè	$\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_3$
acetilè o etí	$\text{CH} \equiv \text{CH}$
1,5-dimetil-2,4-hexadiè	$(\text{CH}_3)_2 - \text{C} = \text{CH} - \text{CH} = \text{C} - (\text{CH}_3)_2$
1,4-pentadiè	$\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH} \equiv \text{CH}_2$
4-etil-6-metil-2-heptè	$\begin{array}{ccccccc} \text{CH}_3 & - & \text{CH} & = & \text{CH} & - & \text{CH} & - & \text{CH}_2 & - & \text{CH} & - & \text{CH}_3 \\ & & & & & & & & & & & & \\ & & & & & & \text{CH}_2 & & & & \text{CH}_3 & & \\ & & & & & & & & & & & & \\ & & & & & & \text{CH}_3 & & & & & & \end{array}$
1-propenil	$\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} -$
1,3-butadiè	$\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH} = \text{CH}_2$

3-etil-2-metil-1-hexè	$\begin{array}{c} \text{CH}_2 = \text{C} - \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3 \\ \quad \\ \text{CH}_3 \text{ CH}_2 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$
etenil o vinil	$\text{CH}_2 = \text{CH} -$
5-metil-6-butil-2,4,7-nonatriè	$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH} - \text{C} = \text{CH} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_3 \\ \quad \\ (\text{CH}_2)_3 \text{ CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$

10. Anomeneu els compostos següents:

- 4,4-dimetil-1,5-heptadiè
- 3-vinilhexà
- 4-vinil-2-heptè
- etí o acetilè
- 1-butí
- 3-etil-1,4-pentadií
- 1,3-butadiè
- 4-etil-2-octí
- 3-metil-1-hexen-5-í
- 1,4-pentadiè

11. Formuleu els hidrocarburs següents:

- etè (etilè):
 $\text{CH}_2 = \text{CH}_2$
- 2-butè:
 $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_3$
- 4-etil-6-metil-2-heptè:

$$\begin{array}{cccccccc} \text{CH}_3 & - & \text{CH} & = & \text{CH} & - & \text{CH} & - & \text{CH}_2 & - & \text{CH} & - & \text{CH}_3 \\ & & & & & & | & & & & | & & \\ & & & & & & \text{CH}_2 & & & & \text{CH}_3 & & \\ & & & & & & | & & & & & & \\ & & & & & & \text{CH}_3 & & & & & & \end{array}$$
- 2,3,4-octantriè:
 $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{C} = \text{C} = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
- acetilè (etí):
 $\text{CH} \equiv \text{CH}$
- 2-pentí:
 $\text{CH}_3 - \text{C} \equiv \text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
- 1,3-pentadií:
 $\text{CH} \equiv \text{C} - \text{C} \equiv \text{CH} - \text{CH}_3$
- radical vinil:
 $\text{CH}_2 = \text{CH} -$
- propí:
 $\text{CH}_3 - \text{CH} \equiv \text{CH}$
- 4-metil-1-pentè:

$$\begin{array}{ccccccc} \text{CH}_2 & = & \text{CH} & - & \text{CH}_2 & - & \text{CH} & - & \text{CH}_3 \\ & & & & & & | & & \\ & & & & & & \text{CH}_3 & & \end{array}$$
- 2,2,5-trimetil-3-heptí:

$$\begin{array}{cccccccc} & & & & \text{CH}_3 & & & & & & & & \\ & & & & | & & & & & & & & \\ \text{CH}_2 & - & \text{C} & - & \text{C} & \equiv & \text{C} & - & \text{CH} & - & \text{CH}_2 & - & \text{CH}_3 \\ & & | & & & & | & & & & & & \\ & & \text{CH}_3 & & & & \text{CH}_3 & & & & & & \end{array}$$
- 3,3-dimetilbutè:

$$\begin{array}{ccccccc} & & & & \text{CH}_3 & & \\ & & & & | & & \\ \text{CH}_2 & = & \text{CH} & - & \text{C} & - & \text{CH}_3 \\ & & & & | & & \\ & & & & \text{CH}_3 & & \end{array}$$
- 2,4,6-heptantrií
 $\text{CH}_3 - \text{C} \equiv \text{C} - \text{C} \equiv \text{C} - \text{C} \equiv \text{CH}$
- 3-metil-3-propil-1,4-pentandif

$$\begin{array}{ccccccc} & & & & \text{CH}_3 & & \\ & & & & | & & \\ \text{CH} & \equiv & \text{C} & - & \text{C} & - & \text{C} & \equiv & \text{CH} \\ & & & & | & & & & \\ & & & & (\text{CH}_2)_2 & & & & \\ & & & & | & & & & \\ & & & & \text{CH}_3 & & & & \end{array}$$
- 3,4-dimetil-1-pentè:

$$\begin{array}{ccccccc} \text{CH}_2 & = & \text{CH} & - & \text{CH} & - & \text{CH} & - & \text{CH}_3 \\ & & & & | & & | & & \\ & & & & \text{CH}_3 & & \text{CH}_3 & & \end{array}$$

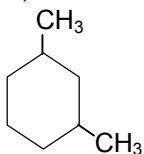
- 1-octen-7-í:
 $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{C} \equiv \text{CH}$
- 1-nonen-3,6,8-tríí:
 $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{C} \equiv \text{C} - \text{CH}_2 - \text{C} \equiv \text{CH} - \text{C} \equiv \text{CH}$
- 1-buten-3-í:
 $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{C} \equiv \text{CH}$
- 3,4-dietil-3-hexè

$$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{C} = \text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3 \\ | \quad | \\ \text{CH}_2 \quad \text{CH}_2 \\ | \quad | \\ \text{CH}_3 \quad \text{CH}_3 \end{array}$$
- 5-metil-3,6-heptadien-1-í:

$$\begin{array}{c} \text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH} - \text{CH} = \text{CH}_2 \\ | \\ \text{CH}_3 \end{array}$$

12. Formuleu:

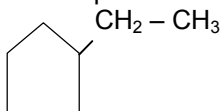
- 1,3-dimetilciclohexà:

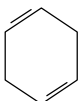
- ciclopentí:

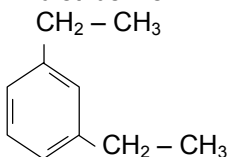
- etilciclopentà:

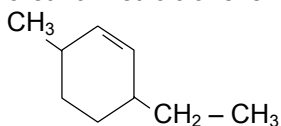
- 1,4-ciclohexadiè:

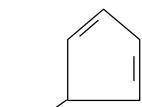
- m-dietilbenzè:

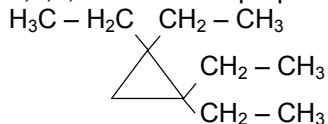
- 3-etil-6-metilciclohexè

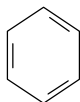
- 5-butil-1,3-ciclopentadiè

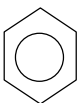
- 1,1,2,2-tetraetilciclopropà

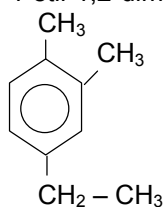
- 1,3,5-ciclohexantriè:

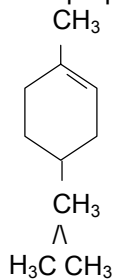
- benzè:

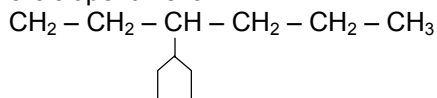
- 4-etil-1,2-dimetilbenzè:

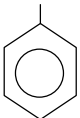
- 4-isopropil-1-metilciclohexè:

- 3-ciclopentilhexà:

- radical fenil:

13. Relacioneu les fórmules amb els noms.

- anilina
- toluè
- m*-xilè
- estirè
- fenol
- naftalè

- g) piridina
- h) furan
- i) tiofè
- j) ciclobutà
- k) antracè

14. Quina condició ha de complir un hidrocarbur per ser insaturat?

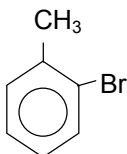
Que tingui dobles o triples enllaços.

15. El cloroform va ser un dels primers anestèsics emprats en medicina. En sabeu el nom sistemàtic? I la fórmula?

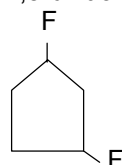
CHCl_3 , triclorometà

16. Formuleu:

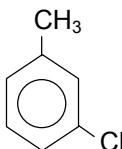
- 1,2-diclorobutà:
 $\text{CH}_2\text{Cl} - \text{CHCl} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
- iodoetà:
 $\text{CH}_3 - \text{CH}_2\text{I}$
- triiodometà (iodoform):
 CHI_3
- o-bromotoluenè:

- 4-cloro-2-pentè:
 $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CHCl} - \text{CH}_3$
- tetraclorur de carboni:
 CCl_4
- 3-cloro-1-hexè:
 $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CHCl} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
- 1,3-difluorociclopentà:

- 4-iodo-2-butí
 $\text{CH}_3 - \text{C} \equiv \text{C} - \text{CH}_2\text{I}$
- *m*-metilclorobenzè

17. L'àcid acètic és el nom comú de l'àcid etanoic causant del gust agre del vinagre. Sabríeu formular-lo?

$\text{CH}_3 - \text{COOH}$

18. Formuleu i anomeu els deu primers àcids carboxílics.

HCOOH àcid metanoic / àcid fòrmic

$\text{CH}_3 - \text{COOH}$ àcid etanoic / àcid acètic

$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{COOH}$ àcid propanoic / àcid propiònic

$\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_2 - \text{COOH}$ àcid butanoic / àcid butíric

$\text{CH}_3 - \text{CH} - \text{COOH}$ àcid 2-metilpropanoic / àcid isobutíric
|
 CH_3

$\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_2 - \text{COOH}$ àcid pentanoic / àcid valèric

$\text{CH}_3 - \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{COOH}$ àcid 3-metilbutanoic / àcid isovalèric
|
 CH_3

19. Anomeneu:

a) $\text{H}_2\text{C} = \text{CHCl}$
1-cloroetà

b) $\text{CH}_2\text{I} - \text{CHBr} - \text{CH}_3$
1-iodo-2-bromopropà

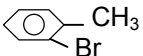
c) $\text{F}_2\text{CH} - \text{CH}_2\text{F}$
1,1,2-trifluoroetà

d)
1,2-diiodociclohexà

e) $\text{CH}_3 - \text{CHCl} - \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{CHCl}$
1,4-dicloro-1-pentè

f) $\text{CH}_3 - \text{CHBr} - \text{CH}_2\text{F}$
1-fluoro-2-bromopropà

g) $\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CHCl}$
|
 CH_3
3-cloro-1-butí

h)
o-bromotoluè

i)
4-clorociclohexè

j) $\text{H}_2\text{C} = \text{CH} - \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2\text{I}$
|
 CH_3
5-iodo-3-metil-1-pentè

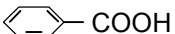
20. Les formigues contenen una substància àcida anomenada *àcid fòrmic*. Busqueu el nom sistemàtic d'aquest compost.

àcid metanoic

21. Anomeneu els àcids i èsters següents:

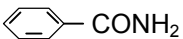
a) $\text{HOOC} - \text{COOH}$
àcid etandioic / àcid oxàlic

b) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{COO} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
propanoat d'etil

c)
àcid benzoic / àcid benzencarboxílic

- d) $(\text{CH}_3)_2 - \text{CH} - \text{COOH}$
àcid 2-metilpropanoic / àcid isobutíric
- e) $\text{H}_2\text{C} = \text{CH} - \text{COOH}$
àcid propenoic / àcid acrílic
- f) $\text{H}_3\text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{COO} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
butanoat de propil
- g) $\text{H}_3\text{C} - \text{COO} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
etanoat de butil
- h) $\text{H}_3\text{C} - \text{C} \equiv \text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{COOH}$
àcid 3-octen-6-inoic
- i)
benzoat de metil
- j) $\text{HOOC} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{COOH}$
àcid butandioc / àcid succínic
- k) $\text{HCOO} - \text{CH}_3$
àcid etanoic / àcid acètic
- l) $\text{H}_3\text{C} - \text{CH}_2 - \underset{\substack{| \\ \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{CH}_2}}{\text{CH}} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{COOH}$
àcid 4-etil-6-heptenoic
- m) $\text{HOOC} - \text{CH}_2 - \text{COOH}$
àcid propandioc / àcid malònic
- n) $\text{H}_3\text{C} - \text{COONa}$
acetat de sodi
- o) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{COOK}$
butanoat de potassi

22. Indiqueu el nom sistemàtic de les substàncies següents:

- a) $\text{H}_3\text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CONH}_2$
butanamida
- b) $\text{H}_2\text{NOC} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CONH}_2$
butandiamida
- c) $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CONH}_2$
2-butenamida
- d) $\text{CH}_2 = \underset{\substack{| \\ \text{CH}_3}}{\text{C}} - \text{CH}_2 - \text{CONH}_2$
3-metil-3-butenamida
- e) HCONH_2
metanamida
- f) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{C} \equiv \text{C} - \text{CH} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CONH}_2$
2-hepten-4-inamida
- g)
benzamida
- h) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \underset{\substack{|| \\ \text{CH}_2}}{\text{C}} - \text{CH}_2 - \text{CONH}_2$
3-etil-3-butenamida

- i) $\text{H}_3\text{C} - \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CONH}_2$
 $\quad \quad \quad |$
 $\quad \quad \quad \text{CH}$
 $\quad \quad \quad / \quad \backslash$
 $\quad \quad \quad \text{CH}_3 \quad \text{CH}_3$
 3,4-dimetilpentanamida
- j) $\text{H}_2\text{NOC} - \text{CONH}_2$
 etandiamida
- k) $\text{CH}_3 - \text{CH} - \text{CONH}_2$
 $\quad \quad \quad |$
 $\quad \quad \quad \text{CH}_3$
 2-metilpropanamida

23. Indiqueu si són certes o falses les afirmacions següents:

- La funció aldehid, sempre la trobarem en els àtoms de carboni terminals.
- En la funció aldehid no és necessari indicar la posició de la funció.
- La funció aldehid té preferència sobre els àcids carboxílics.
- En una fórmula semidesenvolupada, podem confondre la funció aldehid amb la funció alcohol.

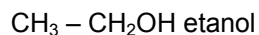
- a) Certa
 b) Certa
 c) Falsa
 d) Falsa

24. Justifiqueu, si és necessari, el localitzador (número) de la funció cetona en la propanona i en la butanona.

En la propanona $\text{CH}_3 - \text{CO} - \text{CH}_3$ no és necessari indicar la posició, ja que la funció cetona solament pot ocupar el carboni central.

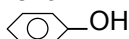
En la butanona $\text{CH}_3 - \text{CO} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ no és necessari, perquè sempre serà 2-butanona (és la mateixa molècula).

25. L'esperit de vi és el nom vulgar de l'alcohol etílic, formuleu-lo i indiqueu-ne el nom sistemàtic.

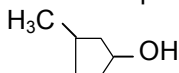

26. Formuleu:

- fenol:

- 3-metilciclopentanol:

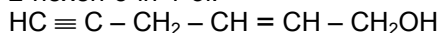
- metanol:

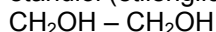
- 1,2,3-propantriol (glicerina):

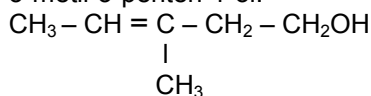
- 2-hexen-5-in-1-ol:

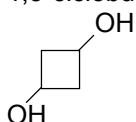
- etandiol (etilenglicol):

- 3-metil-3-penten-1-ol:

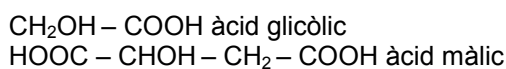

- 1,3-ciclobutandiol:

- 3-cloro-1,2-butandiol:
 $\text{CH}_2\text{OH} - \text{CHOH} - \text{CHCl} - \text{CH}_3$
- hexanol:
 $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2\text{OH}$
- 2-hidroxibutanal:
 $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CHOH} - \text{CHO}$
- àcid 2-hidroxiopropanoic:
 $\text{CH}_3 - \text{CHOH} - \text{COOH}$

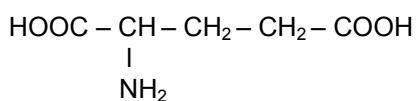
27. Els constituents del suc de la canya de sucre i del suc de la fruita són, respectivament, l'àcid glicòlic (2-hidroxietanoic) i l'àcid màlic (2-hidroxibutandioic). Sabríeu formular-los?

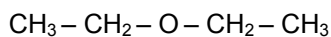
28. Relacioneu cadascuna de les fórmules següents amb el nom respectiu.

- ciclopentanona
- acetaldehid
- propanona
- etandial
- metilpropanal
- benzaldehid
- 3-propil-2,4-pentandiona
- 3-nonen-6-inal
- 3,4-dietilheptanal
- 2-metil-2-pentendial
- butanal
- 2,4,6-heptantriona
- 2-metil-3-pentanona
- 2,4-pentandiona

29. El glutamat de monosodi és un derivat de l'àcid glutàmic (àcid 2-aminopentandioic), aminoàcid essencial emprat per enriquir el sabor en la preparació d'aliments. Sabríeu formular-lo?

30. Un compost amb propietats anestèsiques és el dietil èter. Formuleu-lo.

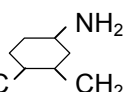
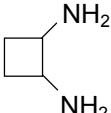
31. Anomeneu els compostos següents:

- CH_3OH
metanol

- anilina

- $\text{H}_2\text{C} - \text{CH} - \text{CH}_2\text{NH}_2$

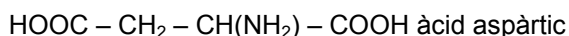
$$\begin{array}{c} | \\ \text{CH}_2 \\ | \\ \text{CH}_2 \end{array}$$
2-metilbutanamina

- d)
$$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ | \\ \text{H}_3\text{C} - \text{CH} - \text{C} - \text{CONH}_2 \\ | \quad | \\ \text{CH}_3 \quad \text{CH}_3 \end{array}$$
 2,2,3-trimetilbutanamida
- e)
$$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ | \\ \text{H}_3\text{C} - \text{CH} - \text{CHNH}_2 - \text{CH}_3 \end{array}$$
 3-metil-2-butanamina
- f) $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2\text{OH}$
2-propen-1-ol
- g)
$$\begin{array}{c} \text{H}_3\text{C} - \text{CH} - \text{CH} - \text{CH}_3 \\ | \quad | \\ \text{NH}_2 \quad \text{NH}_2 \end{array}$$
 2,3-butandiamina
- h)
2,3-dietil-1-ciclohexanamina
- i) $\text{H}_3\text{C} - \text{CH}_2\text{NH}_2$
etanamina
- j)
1,2-ciclobutandiamina
- k)
$$\begin{array}{c} \text{H}_3\text{C} - \text{CH} = \text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH} - \text{CH}_2\text{NH}_2 \\ | \quad | \\ \text{CH}_3 \quad \text{CH}_3 \end{array}$$
 2,4-dimetil-4-hexen-1-amina
- l) $\text{H}_3\text{C} - \text{CH}_2 - \text{NH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
n-dietildiamina
- m)
$$\begin{array}{c} \text{H}_3\text{C} - \text{N} - \text{CH}_3 \\ | \\ \text{CH}_3 \end{array}$$
 trietilamina
- n)
$$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \text{CH} - \text{NH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3 \\ | \\ \text{CH}_3 \end{array}$$
 n-etilisopropilamina

32. Els aminoàcids són les unitats estructurals de les proteïnes. Alguns dels aminoàcids essencials són:

- àcid 2-aminoetanoic (glicina)**
àcid 2-aminopropanoic (alanina)
àcid 2-amino-3-metilpropanoic (valina)
àcid 2-amino-4-metilpentanoic (leucina)
àcid 2-amino-3-metilpentanoic (isoleucina)
àcid 2,6-diaminohexanoic (lisina)
àcid 2-aminobutandioic (aspàrtic)

$\text{CH}_2\text{NH}_2 - \text{COOH}$ glicina
 $\text{CH}_3 - \text{CHNH}_2 - \text{COOH}$ alanina
 $(\text{CH}_3)_2\text{CH} - \text{CH}(\text{NH}_2) - \text{COOH}$ valina
 $(\text{CH}_3)_2\text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}(\text{NH}_2) - \text{COOH}$ leucina
 $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}(\text{CH}_3) - \text{CH}(\text{NH}_2) - \text{COOH}$ isoleucina
 $\text{H}_2\text{N} - (\text{CH}_2)_4 - \text{CH}(\text{NH}_2) - \text{COOH}$ lisina

33. Anomeneu els compostos següents:

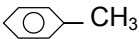
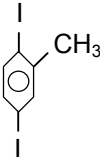
- a) $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{O} - \text{CH}_3$
èter etilvinílic
- b) $\text{CH}_3 - \text{O} - \text{CH}_3$
èter dimetílic
- c) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{O} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
èter etilpropílic
- d) $\begin{array}{l} \text{CH}_3 \\ \diagdown \\ \text{CH} - \text{O} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3 \\ \diagup \\ \text{H}_3\text{C} \end{array}$
èter etilisopropílic
- e) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{O} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
èter etilpentílic
- f) $\text{O} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
ètil fenilpropílic

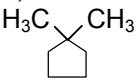
34. Anomeneu i formuleu 5 substàncies inorgàniques i 5 substàncies orgàniques presents en les vostres llars.

Substàncies inorgàniques: sal comuna (clorur de sodi), lleixiu (hipoclorit de sodi), bicarbonat (hidrogencarbonat de calci), sulfumant (àcid clorhídric), aigua oxigenada (peròxid d'hidrogen).
Substàncies orgàniques: alcohol (etanol), acetona (propanona), butà, metà, vinagre (àcid acètic).

35. Formuleu les substàncies següents:

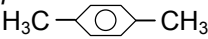

- àcid benzoic:
  COOH
- peròxid d'estronci:
 SrO_2
- ciclopentà:

- triòxid de sofre:
 SO_3
- 1,2-diclorobutà:
 $\text{CH}_2\text{Cl} - \text{CHCl} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
- 1-butanol:
 $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2\text{OH}$
- àcid-2-butendioc:
 $\text{HOOC} - \text{CH} = \text{CH} - \text{COOH}$
- òxid de plom(IV):
 PbO_2
- etanol:
 $\text{CH}_3 - \text{CH}_2\text{OH}$
- clorur de ferro(III):
 FeCl_3
- àcid sulfúric:
 H_2SO_4
- 3-hexenal:
 $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CHO}$

- toluè:

- metanol:
 CH_3OH
- àcid nítric:
 HNO_3
- hidrur d'estany(II):
 SnH_2
- etandiol:
 $\text{CH}_2\text{OH} - \text{CH}_2\text{OH}$
- sulfat de zinc:
 ZnSO_4
- hidròxid de cesi:
 CsOH
- etandiamida:
 $\text{CONH}_2 - \text{CONH}_2$
- etanoat de metil:
 $\text{CH}_3 - \text{COOCH}_3$
- 1,4-diiodo-2-metilbenzè:

- fosfat de calci:
 $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$
- perclorat d'or(III):
 $\text{Au}(\text{CO}_4)_3$
- sulfur de mercuri(II):
 HgS
- sulfit de cadmi:
 CdSO_3
- àcid sulfurós:
 H_2SO_3
- fosfina:
 PH_3
- selenur de plom(II):
 PbSe
- propantriol:
 $\text{CH}_2\text{OH} - \text{CHOH} - \text{CH}_2\text{OH}$
- iodur de crom(III):
 CrI_3
- metoxietà:
 $\text{CH}_3 - \text{O} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
- tetraoxoclorat(VII) d'hidrogen:
 HClO_4
- clorur de poloni(II):
 PoCl_2

- bromat de liti:
 LiBrO_3
- silicat de sodi
 Na_4SiO_4
- 1,1-dimetilciclopentà:

- 3-metil-1-butí:

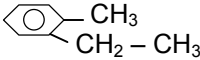
$$\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH} - \text{CH}_3$$

$$\quad \quad \quad |$$

$$\quad \quad \quad \text{CH}_3$$
- manganat de níquel(II)
 NiMnO_4
- *p*-xilè:

- butanoat de vinil:
 $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{COOCH} = \text{CH}_2$
- sulfur d'antimoni(III):
 Sb_2S_3
- hipiodit de potassi:
 KIO
- permanganat de sodi:
 NaMnO_4
- nitrur de sodi:
 Na_3N
- àcid oxàlic:
 $\text{HOOC} - \text{COOH}$
- benzè:

- cianur de calci:
 $\text{Ca}(\text{CN})_2$
- formaldehid:
 HCHO
- hidròxid d'amoni:
 NH_4OH
- propanona:
 $\text{CH}_3 - \text{CO} - \text{CH}_3$
- trimetilamina:

$$\text{H}_3\text{C} - \text{N} - \text{CH}_3$$

$$\quad \quad |$$

$$\quad \quad \text{CH}_3$$
- dicromat de potassi:
 $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$
- *o*-etilmetilbenzè:

- àcid acètic:
 $\text{CH}_3 - \text{COOH}$

- amoníac
NH₃
- hidrogenocarbonat de sodi:
NaHCO₃
- bromur d'argent:
AgBr
- àcid 3-bromopropanoic:
CH₂Br – CH₂ – COOH
- 1,2-butandiamina:
CH₂NH₂ – CH₂NH₂ – CH₂ – CH₃
- àcid 3-hidroxi-pentanoic:
CH₃ – CH₂ – CH – CH₂ – COOH
                  |
                  OH
- anilina:
NH₂

- peròxid de bari:
BaO₂
- tiosulfat de ferro(III):
Fe₂(S₂O₃)₃
- hidrur de coure(II):
CuH₂
- àcid sulfhídric:
H₂S
- 2-hexanona:
CH₃ – CO – CH₂ – CH₂ – CH₂ – CH₃
- òxid de pal·ladi(II):
PdO
- pentasulfur de divanadi:
V₂S₅
- 2-penten-4-in-1-ol:
CH₂OH – CH = CH – C ≡ CH
- tetraclorur de carboni:
CCl₄
- sulfur de tungstè:
WS
- nitrit d'amoní
NH₄NO₂
- àcid iòdic
HIO₃
- àcid disulfurós:
H₂S₂O₅
- àcid clorós:
HClO₂
- hidrur d'alumini:
AlH₃

- ozó:
 O_3
- cianur de rubidi:
 $RbCN$
- acetilè:
 $CH \equiv CH$
- fosfat de cobalt(III):
 $CoPO_4$

36. Anomenau les substàncies següents:

1- $HClO$
àcid hipoclorós / monooxoclorat(I) d'hidrogen

2- $AlBr_3$
bromur d'alumini

3- $HCHO$
metanal

4-
ciclobutè

5- $CH_2 = CH - CO - CH_3$
3-buten-2-ona

6-
naftalè

7- $NaHSO_3$
hidrogensulfit de sodi

8- CrI_3
iodur de crom(III)

9- $CH_3 - CH_2 - COO - CH_2$
|
 CH_3
propanoat d'etil

10- NO_2
diòxid de nitrogen

11-
1,2-diclorociclohexà

12- CHI_3
triiodometà / iodoform

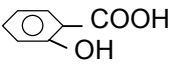
13- $Sn(OH)_4$
hidròxid d'estany(IV)

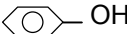
14- H_3PO_4
àcid fosfòric / tetraoxofosfat(V) d'hidrogen

15- H_2MnO_4
àcid mangànic

16- $H_3C - COOH$
àcid acètic

- 17- $\text{CH} \equiv \text{C} - \underset{\substack{| \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
3-metil-1-pentí
- 18- TiCl_4
tetraclorur de titani
- 19- $\text{CH}_3 - \text{CO} - \text{CH}_3$
propanona
- 20- Mn_3N_2
nitrur de manganès(II)
- 21- $\text{CH}_3 - \underset{\substack{| \\ \text{CH}_2 \\ | \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}} - \text{CH}_2 - \underset{\substack{| \\ \text{NH}_2}}{\text{CH}_2}$
3-metil-1-pentanamina
- 22- CaO_2
peròxid de calci
- 23- $\text{CH}_3 - \text{CH} - \text{O} - \text{CH} = \text{CH}_2$
èter etilvinílic
- 24- CaCr_2O_7
dicromat de calci / heptaoxidicromat(VI) de calci
- 25- N_2O_5
pentaòxid de dinitrogen / òxid de nitrogen(V)
- 26- KCN
cianur de potassi
- 27- BP
fosfur de bor
- 28- $\text{HOCH}_2 - \text{CH}_2\text{OH}$
etandiol
- 29- $\text{CH}_3 - \underset{\substack{| \\ \text{OH}}}{\text{CH}} - \text{COOH}$
àcid 2-hidroxiopropanoic
- 30- $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CHCl}$
1-cloropropè
- 31- H_2S
àcid sulfhídric
- 32- CO_2
diòxid de carboni
- 33- NH_4OH
hidròxid d'amoni
- 34-
àcid 2-hidroxiibenzoic
- 35- $\text{HC} \equiv \text{CH}$
etí o acetilè
- 36- Cl^-
ió clorur
- 37- Au_2S_3
sulfur d'or(III)

- 38- H_3BO_3
àcid bòric / trioxoborat(III) d'hidrogen
- 39- FeF_2
fluorur de ferro(II)
- 40- Hg_2S
sulfur de mercuri(I)
- 41- $\text{Pd}(\text{HAsO}_3)_2$
hidrogenarsenit de pal·ladi(II)
- 42- $\text{Co}(\text{NO}_2)_2$
nitrit de cobalt(II) / dioxonitrat(III) de cobalt(II)
- 43- HCl
àcid clorhídric
- 44- $\text{Fe}(\text{BrO}_3)_3$
bromat de ferro(III) / trioxobromat(V) de ferro(III)
- 45- MgSO_3
sulfit de magnesi / trioxosulfat(IV) de magnesi
- 46- OH
fenol
- 47- WO_3
òxid de tungstè(VI)
- 48- $\text{CH}_3 - \text{CH}_2\text{Cl}$
cloroetà